

Ilgaz Gümüştas

Zamansız Hamleler

Satranç Ustası Don Sandalio'nun Romanı

“Sanıyorum Don Sandalio için satrançtaki kraliçe dışında bir kadın olmadı; doğuluların Vezir dediği bu kraliçe kale gibi beyaz kareden siyah kareye,siyah kareden beyaz kareye,doğru yönde gidebilir,ayrıca deli ve filvari bir piskopos gibi beyaz kareden beyaz kareye ya da siyah kareden siyah kareden ,yana doğru gidebilir; satranç tahtasına egemen bir kraliçe bu ama onun o muhteşem soyluluğuna cinsiyet değiştiren bir piyon ulaşabilir. Sanıyorum,bu onun düşüncelerinin biricik kraliçesiydi.”sf.70

Miguel de Unamuno'nun bu uzun öyküsü Mart 2007'de Türkçe'ye çevrildi. Romanın baş kahramanı yalnızlığın kıyısında dolaşırken bu duruma daha fazla direnemez ve asosyal bir kişilik olan Don Sandalio'yla bir dernekte tanışır. Zamanla hayatının boşluğunu dolduracak bu tanışmayla olaylar başlar.

Romanı analiz edersek şüpheli hamleli söylemeden yapamayacağım. Stefan Zweig'ın “Satranç” ı ve Nobakov'un “Lujin Savunması”nda olduğu gibi bu satranç romanında satranç oyuncusu, delilik ve asosyallik birlikteliğini anlatmaktan daha iyi bir hamle yapamıyor. Yine de yazarın 1936'da yaşama veda ettiğini düşünürsek affedici olabiliriz.

3.Dünya Şampiyonu'nun Eşinin Turnuva Baskını

Seamish-Capablanca 1929 Karlsbad

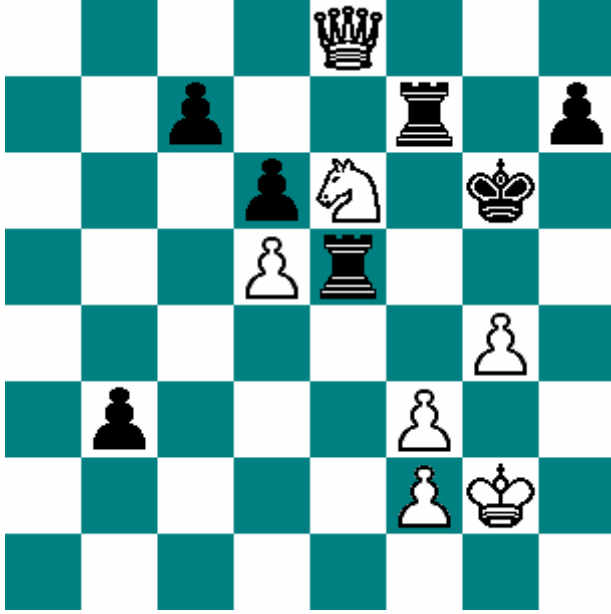
1)d4 Af6 2)c4 e6 3)Ac3 Fb4 4)a3 Fxc3+ 5)bxc3 d6 6)f3 e5 7)e4 Ac6 8)Fe3 b6 9)Fd3 Fa6?? 10)Va4 Fb7 11)d5 ve siyahlar atımı kaybetti.

Kazazede olayı açıklığa bir gün sonra kavuşturdu. 9.hamlesinden önce Capa'nın Havana'dan kalkıp gelen esmer güzeli eşi Gloria aniden turnuva salonunu basar. Bu açılış sürprizi ustada şok eder, çünkü Capa o sıralarda Karlsbad'da sarışın bir güzelle aşk yaşamaktadır. (Kaynak:Benim Ustalarım G.Kasparov sf :367) Tüm satranç tarihinin en az kaybeden satranç şampiyonu iki yıl önce 1927'de Alekhin'i yendikten sonra şöyle demişti.

“Beni yenmek için bir mucize gereklidir.”

14) Beyaz oynar 4 hamlede mat yapar?

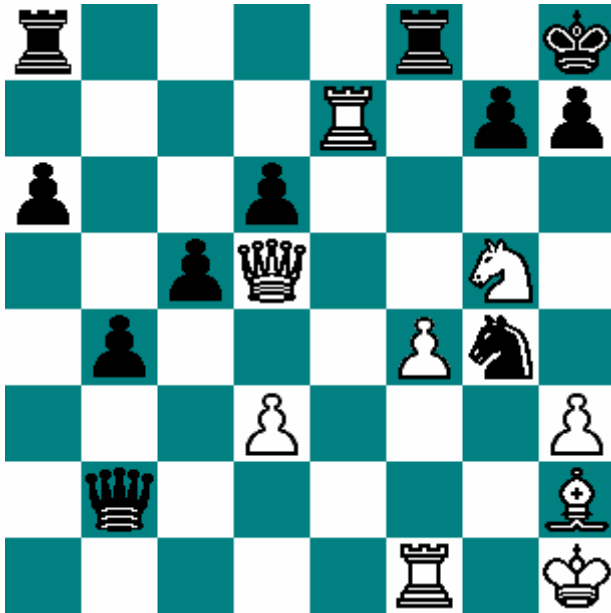
Chigorin-Steinitz 1892

Cevap: 1) Vg8+ Şh6 2) g5 Şh5 3) Vxf7 Şh4 4) Vxh7 mat.

15) Beyaz oynar 4 hamlede mat yapar?

Ryan-Olly 1893 New York

Cevap: 1) Af7+ Şg8 2) Ah6+ + Şh8 3) Vg8+ Kxg8 4) Af7 mat
1) Af7+ Kxf7 2) Vxa8+ Kf8 3) Vxf8 mat.